

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2004 101282 - 27	Doknr.: 27
Mottatt: 28 JAN 2005	
Saksbeh: ASR/MA/GHE	Ark.: 504
Kopi:	Avskr.:

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Deres ref
200401282/GHE

Vår ref
200500323-/BIV

Dato
26 JAN. 2005

Organisatoriske modeller for nasjonalt genressursarbeid - høringssvar fra Miljøverndepartementet

Det vises til brev fra Landbruks- og matdepartementet av 8. desember 2004 om organisatoriske modeller for nasjonalt genressursarbeid.

Miljøverndepartementet har også forelagt saken for Direktoratet for naturforvaltning og vi har følgende kommentarer til arbeidsgruppens rapport som anbefaler bl.a.:

- Sammenslåing av 4 sekretariater til et genressurssenter på Ås
- Norsk genressursråd bør omgjøres til et styre for genressurssenteret
- Videreføre de tre genressursutvalgene innen husdyr, kulturplanter og skogstrær.
- På sikt utvide mandatet til å også omfatte fisk innen akvakultur og ville genetiske ressurser

MD stiller seg positivt til en utvidelse av mandatet for genressursrådet og et evt. genressurssenter på sikt. De ville genetiske ressursene hører inn under miljøvernmyndighetenes ansvarsområde, og er ikke tatt med i det nåværende mandatet. Arbeidet i Nordisk genressursråd har en tverrsektoriell tilnærming, og konvensjonen om biologisk mangfold omfatter alle genressurser, både de ville og domestiserte ressursene. På bakgrunn av dette ville det være naturlig å ha et genressurssenter som omfatter alle genetiske ressurser. En slik organisering vil imidlertid kunne få konsekvenser for eksisterende arbeids- og ansvarsdeling mellom departementer og forvaltningsorgan, og krever derfor ytterligere utredninger og avklaringer. MD tar sikte på å utarbeide en handlingsplan for ville genetiske ressurser, og denne vil kunne gi anbefalinger om forholdet mellom ville og kultiverte arter.

Forslaget til mandat for Norsk Genressurssenter er svært omfattende (pkt. 2.6.1). Fordelene

ved å samle såpass mange funksjoner vil kunne være at alle relevante hensyn vil bli trukket inn i forbindelse med policyutvikling, forskning, undervisning, informasjonsvirksomhet og næringsutvikling. Samtidig kan det være risiko for at det brede foreslåtte mandatet kan medføre uklarhet mellom ulike roller, mangel på ressurser til å dekke alle feltene på en forsvarlig måte, og dobbeltarbeid i de tilfeller oppgavene allerede er dekket på en god måte av andre institusjoner. Det er derfor behov for å avklare roller og mandat i forhold til annen aktivitet knyttet til genressursforvaltning.

Genressurser benyttet innen genteknologi er i sterk vekst internasjonalt og kan gi store effekter (positive og negative) på landbruk, helse og miljø. Det er viktig at disse forholdene vurderes grundig når et evt genressurssenter initierer forskning og næringsutvikling eller bidrar til policyutvikling. Tilgang til bred kompetanse, ekstern eller intern, på forhold knyttet til bioteknologi er derfor nødvendig.

Gener fra mikroorganismer benyttes bl.a. i genmodifisert mais og bomull for å beskytte mot angrep fra skadeinsekter. Hvis genressurssenterets mandat på sikt skal omfatte ville plante-og dyrearter, bør det vurderes å inkludere også mikroorganismer.

Genressurssforvaltningen begrenses (2.2) til bruk av genressurser knyttet til landbruk og matproduksjon. Genressurser benyttes også innen medisin, og bruksområdet kan forventes å øke framover (mye er på forsøksstadiet). Behovet for bidrag til policyutvikling, undervisning, forskning, kartlegging etc. er (eller vil bli) like stort i forbindelse med disse bruksområdene. Det bør derfor vurderes om bruken av genressurser til andre områder enn mat og landbruk skal ivaretas av det foreslåtte Norsk Genressurssenter. Dette vil øke behovet for kompetanse tilknyttet senteret. Forholdet til andre institusjoner (eks Bioteknologinemnda), må vurderes på samme måte som for bruksområdene mat/landbruk.

MD stiller seg i utgangspunktet positivt til etablering av et Norsk Genressurssenter på Ås, med de mandatområder som i første omgang er foreslått, dvs. kulturplanter, husdyr og skogstrær, samt akvatisk oppdrett og med en utvidelse av mandatområdet på sikt til å omfatte ville genetiske ressurser.

Dersom et slikt senter over tid utvikles til et senter for hele genressursområdet, vil det være viktig å inkludere relevante fagmiljøer innenfor vill flora og fauna. Den nylig opprettede Artsdatabanken, som sorterer under Undervisnings- og Forskningsdepartementet, men som også får bevilgninger fra Miljø-, Landbruk-, Fiskeri-, Samferdsel-, Forsvar- og Olje- og Energi- departementene, er en viktig samarbeidspartner. Artsdatabanken har som viktigste oppgave å forsyne alle interesserte brukere med oppdatert og lett tilgjengelig informasjon om norske arter og naturtyper, og er spesielt opprettet med tanke på å styrke arbeidet med truede og sårbare arter, naturtyper og populasjoner (genetisk variasjon)

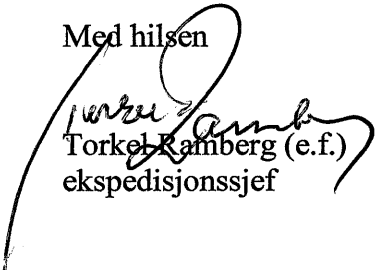
Miljøverndepartementet kan støtte forslaget om at norsk genressursråd omgjøres til et styre for senteret og at de tre fagspesifikke genressursutvalgene beholdes. Det er viktig fortsatt å beholde et forum som bidrar til politikkutforming på feltet og som gir råd til berørte departementer om policy, juridiske spørsmål, samt innspill til posisjoner til internasjonale forhandlinger m.v. Styret bør ha denne rollen.

Miljøvernmyndighetene ønsker å videreføre sin deltakelse i et eventuelt styre og i genressursutvalgene for skogstrær og kulturplanter. Det ville vært naturlig at miljøvernmyndighetene er representert i et Norsk genressurssenter, spesielt dersom oppgavene representerer forvaltningsrådgivning på ville arter, og i særdeleshet er dette viktig dersom mandatet for senteret blir utvidet.

Det er viktig at et Norsk Genressurssenter kan bidra til bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser. Et slikt senter skal derimot ikke ha nasjonalt ansvar for dette slik det står i rapporten på s. 19. Det nasjonale ansvaret for disse oppgavene ligger hos allerede etablerte myndigheter.

Miljøverndepartementet ønsker å være involvert i videre drøftelser og avklaringer hva angår arbeids- og ansvarsfordeling.

Med hilsen

Torkel Ramberg (e.f.)
ekspedisjonssjef

Lindis Nerbø
avdelingsdirektør

Kopi med vedlegg:
Direktoratet for naturforvaltning
Riksantikvaren